MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta ta' l-20 ta' Frar, 2003

Citazzjoni Numru. 913/2000/1

Brian Micallef
versus
***Brian Tyre Services Limited* u Noel Gauci**

F'din il-kaw\a l-attur, li kien impjegat mas-so`jetà konvenuta, qieg]ed ifittex g]ad-danni talli korra fuq ix-xog]ol.
I`-`itazzjoni tg]id illi fil-15 t'April 1999, waqt l-impjieg tieg]u mas-so`jetà konvenuta, l-attur kien korra serjament meta l-konvenut Gauci, li hu wie]ed mis-sidien tas-so`jetà konvenuta, nefa] *tyre* li sploda. G]al dan l-in`ident ta]ti jew is-so`jetà konvenuta, illi b]ala l-persuna li t]addem lill-attur ma ipprovdietx sistema ta' xog]ol ming]ajr perikolu, jew il-konvenut Gauci, jew it-tnejn flimkien.
L-attur sofra danni, min]abba spejje\ medi`i, telf ta' xog]ol u disabilità permanenti. G]alhekk feta] din il-kaw\a u qieg]ed jitlob illi l-qorti:
1. tg]id illi l-konvenuti, jew xi]add minnhom, ja]tu g]all-in`ident u g]andhom iwie[bu g]ad-danni;

2. tillikwida d-danni; u
3. tikkundanna lill-konvenuti, jew lil min minnhom ja]ti, i]allsu d-danni hekk likwidati flimkien ma' l-ispejje\, fosthom dawk ta' l-ittra uffi`jali tat-3 t'April 2000 u dik ippre\entata flimkien ma`-`itazzjoni.

Il-konvenut Noel Gauci ressaq dawn l-e``ezzjonijiet:

1. hu ma hux le[ittimu kontradittur u g]alhekk g]andu jin]eles mill-]arsien tal-[udizzju;
2. l-ewwel talba g]andha ti[i mi`]uda billi hu ma ja]tix g]all-in`ident;
3. it-tieni talba wkoll g]andha ti[i mi`]uda g]ax ma hemmx danni x'ji[u likwidati; u
4. it-tielet talba wkoll g]andha ti[i mi`]uda g]ax ma hemmx danni li g]alihom g]andu jwie[eb l-e``ipjent.

Is-so`jetà konvenuta ressqet nota bi tliet e``ezzjonijiet li huma b]at-tieni, it-tielet u r-raba' e``ezzjonijiet tal-konvenut l-ie]or.

Fuq talba tal-partijiet, mag]mula waqt is-seduta tat-3 ta' Mejju 2002[1], din is-sentenza tallum hija biss dwar jekk il-konvenuti, jew xi]add minnhom, ja]tux g]ad-danni.

L-in`ident li wassal g]al din il-kaw\a [ara hekk:

Is-so`jetà konvenuta g]andha negozju ta' tiswija ta' *tyres*. Il-konvenut Noel Gauci, li hu wie]ed mis-sidien tas-so`jetà, nefa] *tyre* u sejja] lill-attur biex ikompli x-xog]ol fuq dak it-*tyre*. Hekk kif l-attur [abar it-*tyre* dan sploda u we[[g]u gravi.

Il-konvenut ig]id illi t-*tyre* x'aktarx sploda g]ax kien dg]ajjef u ma fela]x il-pressjoni ta' l-arja fih.

Jista' jkun li [ara kif qal il-konvenut, u jista' jkun ukoll illi l-konvenut nef]u aktar milli suppost, jew g]ax ma qag]adx attent jew g]ax il-*gauge* tal-kumpressur ta' l-arja ma kienx qieg]ed jimmarka sew. Il-konvenut i\da qal illi l-kompressur u l-*gauge* tieg]u kienu qeg]din ja]dmu sew[2], u ma n[iebet ebda prova li dan ma hux minnu; qal ukoll illi l-kompressur tal-pompa ma jtellax pressjoni ta' aktar minn kemm normalment jifla] it-*tyre*[3].

---

[1] *Fol.* 69.

[2] Ara x-xhieda tal-konvenut Noel Gauci fis-seduta tat-28 ta' Frar 2002, *foll.* 63 *et seq.*

[3] *Ibid. fol.* 59.

Il-qorti g]alhekk taqbel mal-konvenut illi x'aktarx li [ara kif qal hu, *i.e.* illi t-*tyre* kien dg]ajjef u ma fela]x il-pressjoni. Il-konvenut xehed ukoll illi meta *tyre* ikun f'dak l-istat jista' ma jkollu xejn minn barra li juri li hu hekk. Dan ifisser illi l-operazzjoni ta' l-infi] tat-*tyre*, g]allinqas kif issir fl-istabbiliment tas-so`jetà konvenuta, hija wa]da li ssir fil-g]ama: jista' jkun illi min jag]mel dak ix-xog]ol ikun qieg]ed jesponi ru]u g]al perikolu serju u ma hemm xejn x'jipprote[ih jekk ji[ri b]al ma [ara f'dan il-ka\.

Fil-fehma tal-qorti, g]alhekk, ma jistax jing]ad illi s-so`jetà konvenuta tipprovdi g]al min ja]dem mag]ha ambjent ta' xog]ol bla perikolu, g]ax ma tistax tassumi illi t-*tyres* li jin[iebu g]at-tiswija, u li normalment ma jkunux [odda, ikunu jifil]u g]all-pressjoni ta' l-arja.

G]al din ir-ra[uni s-so`jetà konvenuta g]andha twie[eb g]ad-danni li sofra l-attur.

Dwar ir-responsabbiltà tal-konvenut Noel Gauci *proprio*, dan qieg]ed ig]id illi l-attur kien impjegat mas-so`jetà, mhux mieg]u, u g]alhekk ir-responsabbiltà ta' min i]addem taqa' fuq is-so`jetà, mhux fuqu.

Dan huwa minnu, i\da l-ambjenti ta' xog]ol jo]olquhom il-persuni fi\i`i, mhux dawk morali. B]ala l-bniedem li jmexxi s-so`jetà u jqabbad lin-nies li ja]dmu mag]ha, il-konvenut *proprio* wkoll kellu d-dmir lejn in-nies li ja]dmu mas-so`jetà tieg]u biex jara li dawn ma ja]dmux f'ambjent ta' perikolu g]alihom.

Fil-fehma tal-qorti, g]alhekk, kemm is-so`jetà konvenuta kif ukoll il-konvenut *proprio* g]andhom iwie[bu g]al dak li [ara.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti, wara li ti`]ad l-e``ezzjonijiet tal-konvenuti, tilqa' l-ewwel talba ta' l-attur u tg]id illi \-\ew[konvenuti g]andhom iwie[bu g]all-in`ident u jag]mlu tajjeb g]ad-danni li sofra l-attur. Tordna illi l-kaw\a tkompli tinstema' g]all-g]anijiet tat-tieni u t-tielet talbiet u tat-talba g]all-ispejje\.

--------------------------------TMIEM--------------------------------